

Tallinna Linnamuuseumi 2023. aasta tegevuse lühiaruanne

Külastusstatistika 2023 vs 2022

2023. aastal oli Tallinna Linnamuuseumis külastajaid kokku 173 212 (vähenemine võrreldes 2022. aastaga on -24 204 inimest). 2024. aasta külastuste arv on vähenenud peamiselt tasuta külastajate arvelt (-29 312 tasuta külastajat vähem), sest tasuta pühapäevad on muutunud kord kuus esimesel pühapäeval toimuvaks järjepidevaks populaarseks traditsiooniks, kuhu sissepääs on alates 2023. aasta veebruarist eelregistreerimisega. Jätkus tasuta sissepääs Tallinna Linnamuuseumi kõikidesse filiaalidesse ka Ukraina sõjapõgenikele.

Eelarve kasutamine

Tallinna Linnamuuseumi 2023. aasta eelarve oli 2 849 486 eurot, sellest omatulu oli 752 160 eurot. Omatulu tõusis peamiselt piletiga külastuste ning meenete müügi arvelt. Linnamuuseumi hoonete parandamisse investeerisime 2023. aastal 1 033 559 eurot.

Jätkus Miiamilla lastemuuseumi uue püsiekspositsiooni ehitus (Motor OÜ). Korraldasime riigihanke Kiek in de Köki kindlustusmuuseumi uue püsiekspositsiooni ehitamiseks kliimavitiinidesse. Eduka pakkumuse tegi Pult OÜ, kellega alustasime uue ekspositsiooni ehitamisega detsembrikuus.

Muuseumi ajaloolise hoonestuse parandamiseks teostati Fotomuuseumi fassaadi remont, Kiek in de Köki ja Neitsitorni vahelise kaitsekäigu remont, taastati drenaažisüsteem Neitsitorni lektoriumi ukse kohal ning korraldati Vene 17 ja Pikk 29a välisuste restaureerimine. Aasta jooksul viidi läbi 94 ostumenetlust ja hinnavõrdlust. Lisaks korraldati riigihanged ehitustööde raamlepingu sõlmimiseks ning tõlke- ja toimetustöö tellimiseks.

Muuseumi struktuur

2023. aasta 31. detsembril oli muuseumi koosseisus 87 töötajat. Aasta jooksul tuli tööle 22 töötajat ning lahkus töölt 20 töötajat, neist 4 tähtajalise lepinguga ning 16 töötajat omal algatusel.

Sisemiste ümberkorralduste teel lõime alates 01. juulist 2023 teadus- ja kogude osakonda säilitusvaldkonna juhi koha.

Muuseumi arengukava kohaselt läksime 2023. aastal lõplikult üle maatriksjuhtimisele. See tähendab, et ühtpidi on meil filiaalid, mille igapäevatööd juhivad filiaalijuhid, teistpidi valdkondade ülemuuseumilist sisulist juhtimist koordineerivad valdkonnajuhid: näituste ja ürituste juht (näituste ja sündmuste ülemuuseumiline koordineerimine, giid-kuraatorite ja näituste kuraatorite töö sisuline juhtimine), haridusjuht (ülemuuseumilise haridustöö koordineerimine, õppedisainerite ja külastusjuhtide töö sisuline juhtimine, sisekoolituse korraldamine), peavarahoidja (koguhooldjate, konservaatorite ja teadurite töö juhtimine), kommunikatsiooni- ja arendusjuht (muuseumi kommunikatsiooni juhtimine, broneeringutega seonduva koordineerimine, arendustöö koordineerimine), finantsjuht, haldusjuht, teenindusjuht (klienditeenindajate töö koordineerimine, muuseumipoodidega seonduva koordineerimine). Alates veebruarikuust nimetasime senise kommunikatsiooniosakonna ümber kommunikatsiooni- ja arendusosakonnaks, kuna osakonna üle pooltel töötajatest olid ülemuuseumilised arendusülesanded.

Muuseumi arendus ja rahvusvaheline koostöö

Muuseum jätkas vabatahtlike programmi arendamist. Aasta alguses oli vabatahtlikuna registreerinud 26 inimest, kellest 15 olid osalenud muuseumi tegevustes. Aasta lõpuks oli vabatahtlike nimekirjas 126 inimest, kellest 86 osales tegevustes. Kokku toimus vabatahtlike kaasabil 51 üritust: muuseumipühapäevad, ajalootrammi ja ajalootrolli tuurid, laste linnalaager, Kalamaja päevad, Vanalinna päevad. Ühtlasi aitasid vabatahtlikud kaasa külastujuhtide töös, aitasid läbi viia töötube, levitada turundusmaterjale, transkribeerida helifaile ja kirjeldada MuiS keskkonnas esemeid.

Parema ligipääsetavuse tagamiseks varustasime kõikide muuseumi külastuskohtade kassad silmusvõimenditega. Muuseumi keskkonnateadlikkuse töögrupp töötas välja Tallinna

Linnamuuseumi keskkonnateadlikkuse põhimõtted ning alustati prügi sorteerimisega filiaalides. Jätkasime muuseumi roheliste aedade programmiga, millega lisaks Kalamaja ja Miiamilla lastemuuseumile liitusid sel aastal ka Linnaelumuuseum ja Tallinna vene muuseum.

Aasta jooksul toimus neljal päeval koolitusprogramm muuseumi külastusjuhtidele, klienditeenindajatele, õppedisaineritele ja kuraatoritele eesmärgiga arendada eesliinitöötajate säilienõtkust ning oskusi tulla toime keerulistes kliendisituatsioonides ja hoida ennast eesliinitööga kaasneva stressi eest.

Kalamaja muuseum nomineeriti Euroopa muuseumide aastaauhinnale. 2023. aasta Euroopa muuseumide aastaauhinda annab välja Euroopa Muuseumifoorum ja Euroopa aasta muuseumide auhinnad selguvad 1.-4. mail 2024 Portugalis Portimãos.

Ettekannetega esinesid Risto Paju Rahvusvaheline esemeajaloo teemalisel konverentsil Artefacta III, Maris Rosenthal ICOM COMCOL konverentsil, Kristi Paatsi ICOM CAMOC linnamuuseumide konverentsil.

Norden programmi raames külastas 8 töötajat Reykjaviki muuseumi eesmärgiga tutvuda sealsete hoidlatega ning Islandil tehtava tööga rohelise muuseumi arendamisel.

Teadustöö ja töö kogudega

2023. aastal ilmus kuus teaduslikku ja populaarteaduslikku artiklit erinevates väljaannetes (Muuseum, Aastaraamat Vana Tallinn, Kes Kus, Muinasaja Teadus, Tutulus, Naisteleht).

Muuseumi teadustöötajad valmistasid ette Kindlustemuuseumi Kiek in de Köki torni uut ekspositsiooni ning Mustpeade näitust Linnaelumuuseumisse. Ühtlasi töötati Linnaelumuuseumi uue püsiekspositsiooni „Tallinna kvintessentsid“ sisulise kontseptsiooni loomisega.

2023. aasta lõpuks on muuseumikogu suurus 167 981 museaali. Sealhulgas muuseumikogude täiendamise põhimõtete järgi koguti aasta jooksul juurde 2095 museaali, kõige enam kasvas fotokogu. Digiteeriti 10 987 museaali, mis on 6,5% kogudest. I etapi kirjeldusi lisati 2425 museaalile, konserveeriti 64 ning korrastati 715 museaali.

Näitusetegevus ja kaasnevad programmid

Fotomuuseumis avati uus püsinäitus "Fotograaf", lisaks näitus Dan Mikkini "Loodus võtab üle", Toomas Kalve retrospektiivnäitus ja virtuaalnäitus "Eesti enne ja nüüd". Alates maist toimus Fotomuuseumis loodusfoto teema-aasta, mille põhinäituseks „Eesti Looduse“ fototeek“. Galerii Seegis oli üleval Sanni Seppo ja Ritva Koivalainen'i näitus "Põhjatule metsad".

Kiek in de Köki kindlustemuuseumis avasime uued näitused: Lühikese jala väravatornis näitus "Lõputu kohvijoomine" (kuraatorid Risto Paju ja Toomas Abiline). Kiek in de Köki kindlustemuuseumi Kiek in de Köki V korrusel Alessio Franconi fotonäituse ja koostöös Ungari saatkonnaga näituse „Ajaloolised Budapesti kohvikud“.

Tallinna linnaelumuuseumis avasime oma muuseumi kogudel põhineva DP-laagris valminud nukkude pop-up näituse (kuraator Maris Rosenthal).

Tallinna vene muuseumis publiku osalusnäitusena Ilja Jakovlevi isikunäituse „Vene müstiline folkloor nüüdiskunstis“ ja Svetlana Vetrova isikunäituse „Nõiduslikud unenäod“. Muuseumi enda kureerimisel avasime näitused „Minu Tallinn. Aleksandr Wladovsky“ (kuraator Denis Jatsenko) ja „Mustamäe. Kas unistuste linn?“ (kuraatorid Denis Jatsenko ja Karin Paulus). Elektroonilisel kujul ilmus näituse "Hingelahedane sõna" põhjal sõnastik.

<https://www.linnamuuseum.ee/cat-tallinna-vene-muuseum/hingelahedane-sona-virtuaalne-naitus/>

Kalamaja muuseumis avati jaanuaris tööstusnäitus Kalamaja tänavatel "Kruvist klaverini. Kalamaja tööstuste lugu" (kuraator Jaak Juske), aprillis „Kalamaja tapeedid ja mida kõike nende alt leida võib“ (kuraator Tuuli Silber), lisaks retseptinäitus „Kuidas maitseb Kalamaja?“ (kuraator Maibel Napa) Balti jaama turul, Telliskivi tänava pop up välinäitus „Telliskivi tänava lugu – industriaalmaastikust moodsaks linnaruumiks“ (kuraator Jaak Juske). Ilmus raamat „Kalamaja kogutud asjad“ (koostaja Tuuli Silber).

Kiek in de Köki kindlustemuuseumis toimus loengusari "Kiika torni". Tallinna vene muuseumis toimus ürituste sari „Nottbecki maja salongiõhtud“ ja loengute sari Mustamäe näituse baasil ning kuraatorituurid Aleksander Wladovski näitusel ning samateemalisi ekskursioone linnaruumis. Fotomuuseumis toimusid erinevad loengud, autoriõhtud ja

kontserdid. Kuna Miiamilla lastemuuseumi siseruumid olid ekspositsiooni uuendamiseks suletud, toimusid erinevad õueprogrammid (muuseum tuleb külla, pesapuud, kepphobuse retk, kadriorg laste silmade kõrguselt, rohelised reeded). Kalamaja muuseumis toimusid Kalamaja ajaloo loengute sari, arheoloogiasügise loengud, Kalamaja maitsete sari ja jätkus Minu Kalamaja ekskursioonide sari. Sügisest jätkas Tallinna Linnamuuseum oma igakuiste erimarsruudil toimuvate ajalooekskursioonidega linnatranspordis. Lisaks juba varem algatatud trammituuridele, mis kulgevad läbi südalinna Vana-Lõuna peatusest Koplisse ja tagasi, tutvustatakse uutel trollituuridel Mustamäe ajalugu. Koostöös kooliõpilastega valmis virtuaalne orienteerumismäng „Tühja kõhuga keskaegses Tallinnas“ (kuraator Küllike Tint), mis on tasuta kasutamiseks kõigile huvilistele.

<https://www.linnamuuseum.ee/tallinna-linnamuuseum/orienteerumismang-tuhja-kohuga-keskaegses-tallinnas/>

Miiamilla lastemuuseumi uue ekspositsiooni ehitustööd keetsid terve aasta. Miiamilla lastemuuseum avatakse publikule taas 13. jaanuaril 2024. Septembris alustasime Kindlustusemuuseumi Kiek in de Köki torni ekspositsiooni uuendamisega, mille peamine eesmärk on võtta kasutusele kliimavitiinid. Uus ekspositsioon valmib juunis 2024.

Aruande koostas

Heli Nurger
Direktor
Tallinna Linnamuuseum